

TEISĖJŲ PADĖJĖJŲ ASOCIACIJOS POZICIJA

Dėl teisėjų padėjėjų darbo užmokesčio konkurencingumo ir teisėjų komandų finansavimo

2026 m. rugsėjo 3 d.
Vilnius

Teisėjų padėjėjų asociacija, atstovaudama teisėjų padėjėjų interesams, teikia šią poziciją siekdama atkreipti dėmesį į ilgą laiką neišspręstą teisėjų padėjėjų darbo užmokesčio ir teisėjų komandų finansavimo problemą.

Teisėjų padėjėjų asociacijos vertinimu, tai nėra tik teismo darbuotojų darbo užmokesčio klausimas. Tai – klausimas apie valstybės gebėjimą užtikrinti profesionalias teisėjų komandas, išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus ir sudaryti sąlygas kokybiškam, efektyviam bei nepriklausomam teisingumo vykdymui.

Minėtą problemą viešai pripažįsta ir yra įvardijusios Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Teisėjų taryba, Europos Komisija, Europos teisėjų asociacija ir Baltijos valstybių teisėjų asociacijų taryba.

Asociacija pažymi, kad teisėjų padėjėjų korpuso stiprinimas yra nuosekliai įtvirtinamas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės programose. Tiek Dvidešimtosios, tiek ir Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programose¹ numatytas siekis užtikrinti teismų profesionalumą ir nepriklausomumą bei stiprinti teisėjų padėjėjų korpusą. Asociacijos vertinimu, šiam tęstiniam valstybės įsipareigojimui įgyvendinti būtina užtikrinti stabilų teisėjų komandų finansavimą ir konkurencingą teisėjų padėjėjų darbo užmokestį.

Apibūdindama situaciją Lietuvoje teisėjų padėjėjų asociacija pažymi, kad teisėjų padėjėjai yra neatsiejama teisėjo komandos dalis.

Teisėjų padėjėjų darbas yra aukštos kvalifikacijos teisinis ir analitinis darbas. Jie analizuoja bylos medžiagą, nacionalinius ir tarptautinius teisės šaltinius bei teismų praktiką, identifikuoja byloje kylančias teises problemas, atlieka teisinės informacijos paiešką ir rengia teismo procesinių sprendimų projektus.

Vis dėlto jau daugelį metų teismų sistema susiduria su sunkumais tiek pritraukiant, tiek ir išlaikant kvalifikuotus teisėjų padėjėjus.

¹Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 patvirtinta Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, 521 p.; Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 patvirtinta Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, 536 p.

Dar 2020 m. Valstybės kontrolė konstatavo reikšmingą teisėjų komandų darbuotojų trūkumą Lietuvos teismuose². Teisėjų taryba ne kartą yra pažymėjusi, kad teismuose trūksta darbuotojų, o siūlomas darbo užmokestis tampa nekonkurencingas ir neleidžia pritraukti aukštos kvalifikacijos specialistų³.

Nors 2023 m. vykdant valstybės tarnybos reformą buvo sudarytos prielaidos spręsti teisėjų darbo užmokesčio klausimus, teisėjų padėjėjų atlyginimų problema liko neišspręsta. Apie būtinybę stiprinti teisėjų komandas buvo kalbama tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu, tačiau esminiai sprendimai dėl jų darbo užmokesčio finansavimo taip ir nebuvo priimti.

Asociacijos vertinimu, ilgalaikė darbuotojų kaita nėra pavienė personalo problema, o sisteminis iššūkis, darantis įtaką teismų sistemos stabilumui ir teisingumo vykdymo kokybei. Dėl didelės darbuotojų kaitos sudėtingiau formuojasi stiprus ir ilgalaikis teisėjų padėjėjų korpusas, prarandama sukaupta patirtis ir institucinis žinojimas. Kiekvienas išėjęs darbuotojas reiškia ne tik laisvą darbo vietą, bet ir papildomą krūvį likusiems kolegoms bei didesnę riziką, kad ateityje kvalifikuotų darbuotojų trūks dar labiau.

Teisėjų padėjėjo pareigos dažnai tampa pirmuoju profesiniu pasirinkimu gabiems teisės absolventams, siekiantiems prisidėti prie teisingumo vykdymo. Tačiau vis dažniau, sukaupę vertingą profesinę patirtį, jie pasirenka tęsti karjerą kitose institucijose. Dėl to teisėjų padėjėjo pareigos vis dažniau tampa ne ilgalaikiu profesiniu pasirinkimu, o tarpine karjeros stotele.

Kodėl tai svarbu į teismą besikreipiančiam žmogui?

Teisėjų komandų stabilumas yra svarbus ne tik teismų sistemos darbuotojams, bet ir kiekvienam į teismą besikreipiančiam žmogui. Dažna teisėjų padėjėjų kaita, neužpildytos pareigybės ir patyrusių darbuotojų praradimas didina likusių teisėjų komandų darbo krūvį, o tai ilgainiui gali turėti įtakos bylų nagrinėjimo trukmei ir teisingumo vykdymo kokybei.

Todėl stabilus teisėjų komandų finansavimas ir sąlygų patyrusiems teisėjų padėjėjams likti teismų sistemoje sudarymas yra viena iš prielaidų kokybiškam ir operatyviam teisingumui užtikrinti.

² Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Valstybinio audito ataskaita „Teismų sistema“ (2020).

Prieiga: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/23921/teismu-sistema>

³ Teisėjų taryba, Lietuvos teismų finansavimas nepakankamas Konstitucijoje įtvirtintai teisingumo funkcijai vykdyti (2025).

Prieiga: <https://www.teismai.lt/lt/teiseju-taryba-lietuvas-teismu-finansavimas-nepakankamas-konstitucijoje-itvirtintai-teisingumo-funkcijai-vykdyti/13656>

Teisėjų taryba, Lietuva ES dugne pagal teismų finansavimą – Teisėjų taryba inicijuoja teisės aktų pakeitimus (2026).

Prieiga: <https://www.teismai.lt/lt/lietuva-es-dugne-pagal-teismu-finansavima-teiseju-taryba-inicijuoja-teises-aktu-pakeitimus/13988>

Teisėjų taryba, Teisėjų tarybos veiklos ataskaita 2024–2026 m.

Prieiga: <https://www.teismai.lt/data/public/uploads/2026/06/2.-teiseju-tarybos-veiklos-ataskaita.pdf>

Teisėjų padėjėjų asociacija atkreipia dėmesį į šias aplinkybes:

- Valstybės kontrolė 2020 m. nustatė reikšmingą teisėjų komandų darbuotojų trūkumą Lietuvos teismuose.
- Naujausiais Nacionalinės teismų administracijos duomenimis 2026 m. I ketv. buvo neužimta **12,7 proc.** teisėjų padėjėjų pareigybių – teismuose trūko **100** teisėjų padėjėjų.
- Teisėjų taryba ne kartą pažymėjo, kad teisėjų komandų finansavimas yra nepakankamas, o teisėjų padėjėjų darbo užmokestis nėra konkurencingas darbo rinkoje. Teisėjų tarybos skaičiavimu teismų darbuotojų darbo užmokesčiui finansuoti pagal jos siūlomą finansavimo modelį vien 2027 m. reikėtų daugiau kaip **31 mln. Eur** papildomo finansavimo.
- Nacionalinės teismų administracijos duomenimis, 2024 m. teismų sistemos finansavimas sudarė 0,18 proc. bendrojo vidaus produkto, o pagal patvirtintas valstybės biudžeto projekcijas iki 2028 m. sumažės iki 0,14 proc. BVP⁴.
- 2023 m. Baltijos valstybių teisėjų asociacijų taryba pareiškė, kad nepakankamas Lietuvos teismų finansavimas kelia realią grėsmę tinkamam teisingumo vykdymui.
- Europos Komisija 2023 m.⁶, 2024 m.⁷ ir 2026 m.⁸ Teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose pažymėjo, kad teisingumo sistemai skirti žmogiškieji ir finansiniai ištekliai yra nepakankami. Europos komisija aptartose ataskaitose, be kita ko, rekomendavo Lietuvai skirti teisingumo sistemai pakankamai išteklių, susijusių teismų darbuotojų atlyginimų dydžiu.
- 2026 m. Europos teisėjų asociacija rezoliucija konstatavo, kad nepakankamas teisėjų komandų finansavimas daro neigiamą poveikį Lietuvos teismų sistemos veikimui, darbuotojų kaitai ir jų pritraukimui. Pareiškimе taip pat atkreipiamas dėmesys į reikšmingą darbuotojų kaitą teismuose, siekiančią apie **25 proc**⁹.

Teisėjų padėjėjams keliami aukšti profesinės kvalifikacijos ir atsakomybės reikalavimai. Be to, teisėjų padėjėjai dažnai yra vieni plačiausio profilio teisininkų. Todėl teismų gebėjimas pritraukti ir išlaikyti tokią kvalifikaciją turinčius specialistus priklauso ir nuo siūlomo darbo užmokesčio konkurencingumo.

Asociacijos vertinimu, teismų sistema turi būti pajėgi konkuruoti dėl aukštos kvalifikacijos teisininkų su kitomis valstybės institucijomis.

⁴ Lietuvos teismai, 2025 m. Lietuvos teismų veiklos ataskaita (2026).

Prieiga: <https://www.teismai.lt/data/public/uploads/2026/03/lietuvos-teismai-03-27.pdf>

⁵ Council of the Baltic Associations of Judges. Statement regarding Financing of Lithuanian Courts, 11 May 2023.

Prieiga: <https://lrta.lt/wp-content/uploads/2023/05/Statement-of-the-CBAJ-2023.pdf>

⁶ Europos Komisija, 2023 m. Teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Lietuvos skyrius (2023).

Prieiga: https://lithuania.representation.ec.europa.eu/news/2023-m-teisines-valstybes-principo-taikymo-ataskaita-europos-komisija-teikia-konkreacias-2023-07-05_lt

⁷ Europos Komisija, 2024 m. Teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Lietuvos skyrius (2024).

Prieiga: https://lithuania.representation.ec.europa.eu/news/europos-komisija-teisingumo-sistemai-lietuvoje-turi-buti-uztikrinami-derami-zmogiskieji-ir-2024-07-25_lt

⁸ Europos Komisija, 2026 m. Teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Lietuvos skyrius (2026).

Prieiga: https://lithuania.representation.ec.europa.eu/news/europos-komisija-pateike-teisines-valstybes-principo-taikymo-lietuvoje-ataskaita-2026-07-17_lt

⁹ Europos teisėjų asociacija, Rezoliucija dėl teisėjų ir teismų darbuotojų atlyginimų Lietuvoje (2026).

Prieiga: <https://www.lat.lt/data/public/uploads/2026/05/eaj-rezoliucija-vertimas.pdf>

Atlyginimų konkurencingumo problemą parodo ir kitų tos pačios pareigybių grupės darbuotojų darbo užmokestis. 2026 m. I ketv. duomenimis teisėjo padėjėjo vidutinis darbo užmokestis siekė **2 272 Eur** bruto, prokuroro padėjėjo – **2 540 Eur** bruto, patarėjo, dirbančio Teisingumo ministerijoje – **3 175 Eur** bruto, Vilniaus miesto savivaldybės vyriausiojo specialisto – apie **3 400 Eur** bruto, o Specialiųjų tyrimų tarnybos vyriausiojo specialisto – **3 949 Eur** bruto. Tai rodo, kad pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą¹⁰ panašaus veiklos sudėtingumo, atsakomybės ir kvalifikacinių reikalavimų pareigybės valstybės atlyginamos nevienodai. Asociacijos vertinimu, atsižvelgiant į tai bei reikšmingą neužimtų pareigybių skaičių, būtinas reikšmingas darbo užmokesčio pokytis.

Teisėjų padėjėjų asociacijos siūlymai

Teisėjų padėjėjų asociacija siūlo:

- 1 Formuojant 2027 metų valstybės biudžetą numatyti papildomą finansavimą teisėjų padėjėjų darbo užmokesčiui didinti, siekiant, kad teisėjų padėjėjų darbo užmokestis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. teisėjo darbo užmokesčio.
- 2 Parengti ilgalaikį teisėjų komandų finansavimo modelį, užtikrinantį, kad teisėjų padėjėjų darbo užmokestis būtų konkurencingas kitų panašaus lygmens viešojo sektoriaus pareigybių atžvilgiu ir sudarytų prielaidas pritraukti bei išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus.
- 3 Išlaikyti teisėjų padėjėjų korpuso stiprinimą kaip tęstinį valstybės politikos tikslą, jį įtvirtinant ir būsimų Lietuvos Respublikos Vyriausybių programose.

Teisėjų padėjėjų asociacija yra pasirengusi konstruktyviai bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos Prezidentu, Lietuvos Respublikos Seimu, Lietuvos Respublikos Vyriausybe, Teisėjų taryba ir kitomis atsakingomis institucijomis, siekiant priimti sprendimus, kurie užtikrintų stiprias teisėjų komandas ir kokybišką bei efektyvų teisingumo vykdymą.

Asociacijos vertinimu, investicijos į teisėjų padėjėjus nėra vien papildomos valstybės išlaidos. Tai investicija į profesionalią ir visuomenės pasitikėjimą užtikrinančią teismų sistemą.

Teisėjų padėjėjų asociacijos pirmininkė

Agnė Černiauskaitė

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1 priedas „Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojų pareigybių grupės ir minimalūs pareiginių algų koeficientai“, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2026 m. liepos 1 d.
Prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D3ED3792F52B/asr>